

Det skotske Agerbrug ved Tangaagaard.*)

(Fortsat.)

Fra 1ste August 1855 til 1ste August 1856.

(Af Jægermester F. Schesteb til Broholm.)

Svorvidt skotsk Agerbrug med Fordeel lader sig overføre paa dansk Grund, er det Spørgsmaal, jeg ved mit Forsøg med Tangaagaard søger at faae besvaret. Hvad enten Svaret bliver efter Onske: Ja, eller det bliver tvivlsomt, fordi jeg ikke træffer rigtigt, eller det bliver Nei, som det vel neppe reent ud vil blive, saa skal den Tid og de Penge, som anvendes derpaa, komme Andre tilgode.

Til dette hører, som jeg i Fjor udtalte mig: „en freidig, aabenhjertig, fuldstændig Beretning fra først til sidst, om Alt, hvad der passerer, baade Ondt og Godt, alle Feilene med,“ hvorhos jeg beder erindret hvad jeg samme Gang sagde: „Man vente ikke at jeg vil fremvise en Mynstergaard.“ — Det er en Prøvegaard jeg vil vise.

At saadan Afgjørelse ikke kan finde Sted før efter mange Aars Forløb er ligefrem; men Jagttagelsen af selve Udviklingen har ikke ringe Interesse.

*) Rettelser til forrige Beretning (4 B. p. 125):

Pag. 12 Linie 20 Sædjord, læs Sandjord.

„ 16 „ 20 Roefrø, Roedyrkning, læs Roedyrkning.

„ 18 „ 6 446—76, læs 456—38.

„ 18 „ 12 200—63, læs 200—61.

„ 18 „ 19 22,718 Rd. 7 §, læs 22,727 Rd. 63 §.

1ste August 1854 begyndte jeg med . . . . . 55 Tdr. Land.
 Eiendommens Grundcapital (den Værdi som ved
 det aarlige Udbytte skal forrentes) var den-
 gang 13,752 Rd.
 Samme Efteraar henlagde jeg dertil . . . . . 28 " "

Saa at Gaarden derefter udgjorde . . . . . 83 Tdr. Land.
 Eiendommens Grundcapital (ved Forøgelse af Jord, Byg-
 ninger, Besætning, Inventarium m. m. ifølge Beretningen
 fra forrige Aar) var derefter 1ste August 1855, 22,727 Rd.
 63 $\frac{1}{2}$.

Indavlingen.

Til Byg har jeg maattet anvende et Stykke Land, 11 Tdr.,
 der deels var mindre god Jord og deels ikke kunde bringes i
 paaſelig Tilſtand for Byg; endvidere 2 Tdr. Land i god Skif.
 Der avledes 76 Tdr.

Af Høe avledes paa 12 Tdr. Land (ifølge forrige Aars
 Beretning avlet i Juli) 30 Læs.

Græsningen bestod af 11 Tdr. Land gammel simpel
 Leie og 6 Tdr. Land af den ſletteste Jord.

Hvede var ſaaet i 10 Tdr. Land, de 4 Tdr. efter Raps,
 de 6 i gammel halvbrakket Græsland, hvortil der, efter at
 være gjødet til Roer kun var levnet en halv Gjødning. Der
 avledes 67 Tdr. Hvede. $3\frac{1}{2}$ Tdr. Land Rug ſaedes i den
 ſlette halvbrakfede, alt for simpelt gjødede Sandjord, ſom oftere
 er nævnt, og der avledes 16 Tdr. 4 Skpr.

Havre var ſaaet i 11 Tdr. Land gammel Leie og avledes
 der 70 Tdr. 6 Skpr.

Roer var ſaaet i 14 Tdr. Land. Det var, ſom forrige
 Aar meldt, efter Rug og Byg, og der var anvendt en taalelig,
 ſaavel naturlig ſom kunſtig Gjødning, men deels blev Roerne
 ſaaet for ſildig paa Grund af det meget Foraarsarbeide med
 de andre Marker, ſaavelſom ogſaa Bygningsarbeider, og deels
 blev Jorden ikke ſaa godt behandlet ſom den burde været.

Det gif som jeg skrev i Hjør at jeg ventede, nemlig at Høsten blev simpel. Der avledes 1635 Edr.

Den kunstige Gjødning havde jeg anbragt saaledes at jeg dermed havde kunnet anstille gode Sammenligninger, dersom Roerne overhovedet havde været ved god Væxt, men da de vare forknyttede i Fortiden maaskee meest af Mangel paa tilstrækkelig Opmærksomhed, saa kunde selv den bedre Paaaning, der blev dem til Deel i August Maaned, hvor endnu en Mængde blev plantet om, hvad der paa den Tid neppe lønner Arbeidet, ikke give Roerne den Væxt, at man kunde stole paa Beregninger med Hensyn til de forskjellige Gjødningsarter.

Roerne bleve optagne og sat i Rulle fra den 25de October til den 14de November, paa samme Maade som forrige Aar.

I denne Tid var Veirliget temmelig ugunstigt, saa at de Dage, det ikke just regnede, gjorde Luftens Fugtighed Roerne ligesom siddede, og den anbragte Træk i Rulerne kunde ikke tørre dem bedre end at de satte lidt Skimmel, hvilket imidlertid ikke var Tilfældet med Runkelroerne.

Den faste **Besætning** var 5 Heste (hvoriblandt Forvalterens) 4 Trækstude og Tjenestefolkenes 4 Køer. Ved Hjælp af Staldfodringen i Roemarken holdtes Trækdyrene for en Deel paa Stald saa at det blev muligt at tage en Deel Ungavæg paa Græs, hvilket afgav 135 Rd. Foruden dette vare 22 Stfr. Qvæg paa Fedestald om Vinteren.

Paa **Fedestald** indsattes fra den 5de til 20de November, altsaa at regne midt i November, 22 Stfr. Qvæg, bestaaende af 19 gamle Køer og 3 unge Tyre. Af disse døde 1 Ko og formedelst Sygdom maatte 2 sælges tidligt med Tab. De øvrige 19 solgtes den 17de Marts for (den Dødes Hud og de 2 Syge indbefattede) . . . . . 1138 Rd. 5 Mk. 9 ß. Indkjøbsprisen var. . 625 Rd. 3 Mk. „ ß.

Auctionsomkostninger

ved Salget vare . 58 — 2 — 2 -

Lat. . . . 683 Rd. 5 Mk. 2 ß. 1138 Rd. 5 Mk. 9 ß.

Transp. . . . 683 Rd. 5 Mk. 2 $\frac{1}{2}$. 1138 Rd. 5 Mk. 9 $\frac{1}{2}$.

De have ødt:

600 Pd. Linfager . .	34	—	2	—	3	-
1295 Pd. Rapsfager	42	—	1	—	"	-
14 smaa Læs Hø à						
4 Rd.	56	—	"	—	"	-
1 Td. og 1 Skp. Skjæl-						
korn	1	—	3	—	"	-

Jalt fradraget med 817 — 5 — 5 -

bliver Øverskud 321 Rd. „ Mk. 4 $\frac{1}{2}$.

hvilket Øverskud høves for de til Fødning anvendte 1455 Tdr. *)
Roer, og ifølge hvilket Roerne ere udgjorte i 1 Mk. 5 $\frac{1}{2}$
pr. Tonde.

For Røgten er intet beregnet, da Gjødningen antages at
have vundet i Værdie mere end Røgten var værd.

Fodringsen var følgende, hvorhos jeg bemærker at jeg i
Aar ikke kan opgive de derhen hørende Tal, forsaavidt de
angaae de daglige Forbrug, med den Nøiagtighed, som jeg
ønskede, hvorimod Forbruget i sin Heelhed er aldeles nøiagtigt.

I de første 7 Uger gaves 12 Tdr. Roer om Dagen til
Fedeqvæget; da jeg derefter bemærkede at Qvæget ikke trivedes
nok og at en Deel af Roerne var bleven skimlet, hvorfor jeg
frygtede, at de inden ret længe vilde blive ubrugelige, gav
jeg i de næste 4 Uger 16 Tdr. om Dagen. Men da det
imidlertid viste sig paa den stærke Afgang af Gjødningen at
Qvæget ikke kunde taale saamange Roer og paa den anden
Side at Roerne, med Hensyn til Skimmelen, forblev paa det
Standpunkt, de vare, gav jeg i de sidste 6 Uger kun 8 Tdr.
om Dagen i Forbindelse med Høe, og desuden til hvert Hoved
circa 2 $\frac{1}{2}$ Pd. Oliefage daglig.

Bygget, som kostede 6 $\frac{1}{2}$ Rd. Tonden, ansaae jeg for at
være et forholdsviis for dyrt Fodringsmiddel, hvorfor jeg

*) 4 Trækstude fik 180 Tdr.

allerede fra Begyndelsen havde besluttet og ordineret at begynde med Oliefager i Januar. Men da det var blevet misforstaaet af Bestyrelsen, kom Oliefagerne ikke før Februar. Af Køerne anvendtes først de hvide runde, som de, der vanskeligt conserveres. Køerne gaves raa og hakkede, tildeels fordi der var nogen Bannstikighed forbunden med at faae dem kogte i det nye Huus, hvad der imidlertid dog kunde have været overvunden, naar jeg ikke tillige havde ønsket at gjøre Forsøg med raa Køer.

Jeg troer ubetinget at kunne anbefale, at give idetmindste Størstedelen af Køerne i kogt Tilstand.

Fodermaaden var saaledes:

I de første 11 Uger:

Kloffen 6 langt Straa og derefter Vand.

Fra Kloffen $7\frac{1}{2}$ til $8\frac{1}{2}$ hakkede Køer med Hakkelse.

— — 11 — 1 hakkede Køer med Hakkelse.

— — 4 — $5\frac{1}{2}$ Vand, derefter hakkede Køer med Hakkelse.

— 8 langt Straa.

i de sidste 6 Uger gaves:

Kloffen 6 langt Straa og derefter Vand.

Fra Kloffen $7\frac{1}{2}$ til $8\frac{1}{2}$ hakkede Køer med Hakkelse og udrørte Oliefager med Hakkelse.

— — 11 — 1 Høe, hakkede Køer med Hakkelse og udrørte Oliefager med Hakkelse.

— — 4 — $5\frac{1}{2}$ Vand, Høe og hakkede Køer med Hakkelse.

— 8 langt Straa.

Served er søgt at gjøre det Princip gjældende, at give Qvæget behørig Leilighed til at tygge Drov, engang om Formiddagen og engang om Eftermiddagen.

Af Vand nød Qvæget kun ubetydeligt.

De 21 β , som Tønden af Køerne vare udbragte i, er en altfor ringe Pris, og for at det ikke skal bidrage til at sætte Qvægfødning med Køer overhovedet i Miscredit, vil jeg oplyse, at Prisen vilde have stillet sig ganske anderledes, naar Omstændighederne ikke havde været usædvanligt ugunstige.

Som nævnt var en Deel af Koerne mugne (det var Beirets Skyld, som ingen er Herre over). Stalden var utilladelig fald og raa; den var ny og ikke saaledes gjort færdig som en Fædestald nødvendig maa være (en Folge af et anstrængende nødvendigt Byggeri, som nu er overstaaet). En uheldig Idee var det at vi lod Qvæget sælge ved Auction, hvorved det blev bebyrdet med en Udgift af 58 Rd. 2 Mk. 2 ð; dette allene var 4 ð pr. Tønde (Værepenge).*) Indkjøbet var heller ikke godt, det bestod fornemmelig af gamle Køer, som i og for sig vare kjøbte for dyrt (denne Handel er en vanskelig Ting) og hvoriblandt 3 førte en svag Constitution med sig og deels døde, deels maatte aflaffes (fornemmelig Uheld). Under alle Omstændigheder ere gamle Køer neppe tilraadelige (Værepenge). Det lader ligeledes til at det ikke er saa godt at bruge raa Køer (Værepenge), hvad denne Gang blev forsøgt, som kogte; og rimeligviis lod jeg en Tid fodre for stærkt med Køer (Værepenge); saavel som det udentviis ikke var hensigtsmæssigt at Qvæget ikke fik mere stærktvarende Foder (Værepenge), end circa 100 Pd. Oliefager pr. Stk., og at de ikke fik det i et længere Tidrum i Forbindelse med Koerne. Ogsaa sandt den Mislighed Sted, at man var for længe om at malke nogle af Køerne seene (afhjælpes ved mere Paapaselighed fra Dens Side, som det vedkommer).

Man kan naturligviis ikke være sig for alle saadanne Ting, men her ere for mange stødt sammen og derfor maa man af dette Resultat ikke bedømme Koefødning i Almindelighed, uden at tage de her stedfindende Omstændigheder nsie i Betragtning.

Da den anden Veining blev forelagt mig, saae jeg at den var upaalidelig, undersøgte og fandt, at Balancen i Vægt=skaaalen var sprængt og ubrugelig.

Det er saa vanskeligt at faae en ordentlig Vægt til en aa lille Bedrift, at jeg næste Aar vil see hvorvidt Maalebaandet, efter Valentiners Anviisning, med Forsigtighed kan anvendes.

*) Under andre Forhold, naar man til saadant Sælg kunde faae Salairet betydelig modereret, kunde det være hensigtsmæssigt.

Forberedelse til næste Høst.

I August Maaned fortjattes Behandlingen af Halvbraksmarken som var paabegyndt 31de Juli. Gjødningen kunde kun række til 14 Læs pr. Tde. Land, og bestod en Deel deraf af Compost, hvorfor der ved Sædens Nedlægning anvendtes 8 Tdr. Patentgjødning pr. Tde. Land.

Der saaedes 9 Tdr. Land med Hvede og 3 Tdr. Land med Rug. Tilsaaningen endtes den 18de Octbr. Jordens Tilstand var ikke lovende.

Det viser sig at Halvbrak efter Grønjord er vanskelig at overkomme, deels for at faae Rødderne forraadnede og deels for det meget Arbeide der udfordres med at rive Græsrod af, hvilket ogsaa gjør sig mere gjældende, naar det, som her for en Deel var Tilfældet, er 3 Mars Leie, som brydes op.

Fra den 14de til den 17de April saaedes Havre i $8\frac{1}{2}$ Tde. Land og Bikkelhavre i $\frac{1}{2}$ Tde. Land.

Af Byg saaedes 1 Tde. Land den 28de April, hvorefter den usædvanlige fugtige Mai saaledes hindrede den videre Saaning, at den ikke blev færdig før end 28de Mai. Der besaaedes 16 Tdr. Land fornemmelig efter Roer.

Med Bygget saaedes 6 Pd. rødt, 4 Pd. hvidt Kløverfrø og 10 Pd. engelsk Raigræs pr. Tde. Land. Af det forrige Mars temmelig kostbare Forsøg med Græsarter i en heel Mark, er ikke fulgt saadant Udfald, at deraf kan drages noget Resultat.

I Slutningen af April og, naar Veiret tillod det, i Mai og indtil den 5te Juni, behandledes Roemarken, som var fældet om Efteraaret efter Grønføres-Havre. Det var den første drainede Mark, som kom under Behandling. At der var en Deel Steen at bryde op og fjøre af, havde ikke saa meget at betyde, men et overordentligt Arbeide gav den Mængde Bløininger, Hævninger og Græsrodsafrivning, som jeg fandt nødvendig til Jordens ordentlige Forberedelse til Roer, efterat jeg var bleven nødt til personlig at beskæftige mig mere med det detaillerede Arbeide, fordi Forvalteren ved Maidag havde saaet Ansættelse andetsteds, og det havde været

vanfskeligt at finde en til denne Gaard pafsjende Beflyrer, nemlig en Perfon, der var kjendt med dette færegne Agerbrug.

Den egentlige Roemark beftod af 11 Edr. Land, hvoraf 6 Skpr. Land blev faaet med Kartofler og 7 Edr. 2 Skpr. blev faaet med forfjellige Roer og 3 Edr. med Runkelroer. Foruden dette Areal var der af Havremarken anvendt 3 Edr. Land til forfjellige Roer. Roerne faaedes fra den 5te til den 17de Juni og blev fuldkommen ædt af Jordlopper ved Fremvæxten, undtagen Runkelroerne, fom dog bleve en Deel medtagne af Lørfe. Fra den 3die til den 9de Juli blev 10 Edr. 2 Skpr. Land faaet totalt om, og da det var faa fildigt paa Sommeren, blev dertil næften udeluffende anvendt af de hvide runde Roer. En omhyggelig Pafsning var nu mere end nogenfunde nødvendig, og den blev ogsaa Roerne til Deel, med Skufning (ved Hest), Lugning og Udtyndning, paa hvilket der maa lægges meget Vægt, at det fkeer naar Roen er en Finger lang.

Ved Regnskabsaarets Slutning 1fte August vare Udfigterne tynde, navnlig var der Intet at vente af de fidst faaede 3 Edr. Land, endfjødnt det var af den bedste Jord.

Disse 3 Edr. Land havde ikke faaet Gjødning directe til Roerne. Det fomme var Tilfældet med de 3 Edr. Land Mofejord, der var faaet Runkelroer i.

De 7 Edr. 2 Skpr. Land famt de 6 Skpr. Land med Kartofler, fik en Gjødning af 23 Læs Stald- og Compostgjødning, der vil kunne regnes for 18 Læs almindelig Gjødning pr. Ed. Land, fom anbragtes i Render under Drillerne.

Jeg vedføier her en Oversigt, udfkreven af Dagbogen, over det Arbeide, fom Saaning og Pafsning af Roerne har kofket indtil Roehøften, hvorved jeg maae gaae ind i det næfte Regnskabsaar.

Maaned			Heste	Karle	Dagleter a 24 og 28 ^h	Koner a 28 og 32 ^h	Børn a 16 og 20 ^h	
Juni	5	Lagt Koerfæ		1	1	2 ¹ / ₂	5	
	6	do.		1	1	2	3	
	7	do.		1	1	3	3	
	10	do.		1	1	2	2 ¹ / ₂	
	11	do.		1	1	2	8	
	12	do.		1	1	2	3 ¹ / ₂	
	14	do.		1	1	1	4 ¹ / ₂	
	16	do.		1	1	2	2	
	17	do.		1	1	4	7	
	25	Ved Koernes Fugning		1	1		7	
	26	do.		1			5	
	28	do.		1	1	2	8	
	30	Ved Plantning af Kunkelroer samt Fugning		3	1	3	7	
	Juli	1	do. do.		1	1	2	6
		2	do. do.		1	1	4	10
		3	Ved Koernes Omlægning . .		1	1	2	10
4		do.		1	1	2 ¹ / ₂	9	
5		do.		1	1	3 ¹ / ₂	12	
7		do.		1	1 ¹ / ₂	3	1 ¹ / ₄	
8		do.		1	1	3 ³ / ₄	7 ³ / ₄	
9		do.		1	1	5	13	
10		Ved Kunkelroernes Fugning .		1	1	6	12	
11		do.		1	1	5 ¹ / ₄	3	
12		do.		1	1	5 ³ / ₄	4	
14		Ved at tynde Kunkelroer ud . .		1	1	5 ¹ / ₂	3	
15		do.		1	1	5 ¹ / ₂	13 ¹ / ₂	
16		Ved Koernes Fugning og Skuf- ning	1	1		5	10 ¹ / ₂	
17		do. do.	1	2			7 ¹ / ₂	
19		do. do.		1		1	9 ¹ / ₂	
21		do. do.		1		4 ¹ / ₂	1	
23		do. do.	1	1		3 ¹ / ₂	11 ¹ / ₂	
24	do. do.	1	1		5	14		
25	do. do.	1	1		5 ¹ / ₂	4		
26	do. do.	1	1		1 ¹ / ₂	6 ¹ / ₄		
29	do. do.	1	1		4	11		
30	do. do.	1	1		4	9 ¹ / ₂		
31	do. do.		1		1	3		
August	4	do. do.	1	1	1	9		
	5	do. do.	1	1		9 ¹ / ₂		
	6	do. do.		1		7 ¹ / ₂		
	7	Ved Koernes Udtøbning samt Fugning og Skufning		1		2	7	
	8	do. do.		1		4	6	
	9	do. do.	1	1		6	9	
	11	do. do.	1	1		6	8	
	18	Ved Koernes Skufning	1	1				
Latus . . .			13	48	17 ¹ / ₂	127 ¹ / ₄	311	

Maaned			Heffe	Karie	Dagletiere à 24 og 28 ß	Koner à 28 og 32 ß	Bøvn à 16 og 20 ß
August	19	Transport . .	13	48	17½	127¼	311
	23	Ved Roernes Skufning	1	1			
	25	do.	1	1			
	26	do.	1				1
	27	do.	1				1
	28	do.	1				1
	29	do.	1				1
	30	do.	1				1
Septbr.	1	do.	1	1			
			22	51	17½	127¼	317

For de 3 sidste Rækker er udbetalt 102 Rd. 3 ß.

Da jeg nu her engang er kommen ind i et fremmed Aar, saa vil jeg dog ikke undlade den Bemærkning, at den gode Pasning af Roerne ledede, uagtet den sildige Saaening, til c. 180 Td. pr. Td. Land paa Størstedelen af Areallet.

Tidlige Lugninger og Skufninger koste mindst, og sildig Udtyndning i Forbindelse med stort Ukrudt leder til Misvægt. Jeg havde først tænkt mig, da jeg begyndte dette Agerbrug, ikke at anvende **kunstig Gjødning**, men da Jorden er temmelig medtaget og Kornpriserne have været meget høie, og jeg derved desto hurtigere vil faae Gaarden i Kraft, har jeg havt en tredobbelst Opfordring til at anvende saadan Gjødning; i Regnskabet føres den blandt de aarlige løbende Udgifter.

Ved Slutningen af dette Regnskabsaar har jeg **henlagt** til Tangaagaard af Broholms Hovedgaardsjord 31 Tdr. Land saa at Gaarden, som var . . . . . 83 — —

i det følgende Regnskabsaar vil udgjøre . . . 114 Tdr. Land. Denne Jord var af Broholms gode Jord og anslaaes uden Bygninger til 275 Rd. pr. Td. Land, som for 31 Tdr. Land udgjør 8525 Rd., der bliver at lægge til Gaardens Grundcapital.

Denne Indlægning, saavel som de i Fjor indlagde 19 Tdr. Land, gaaer ligefrem ud over Broholms Abling, som

derved er bleven formindsket med 50 Edr. Land. Den oprindelige Plan var, foruden det i Fjor omtalte Magelæg af 14 Edr. Land, ved given Leilighed at lade Tangaagaard faae 27 Edr. Land, imod at skaffe Broholm 27 Edr. Land andet Steds fra. Men da denne Leilighed trækker sig i Langdrag og de Frugter, som skulde vindes ved det flotste Agerbrug, nemlig Erkjendelse af hvorvidt det bør bruges hos os, derved vilde skydes længere ud i Fremtiden, hvorved Gaardens Drift saameget senere vilde komme i Orden og hvorved dens Areal vilde være for ubetydeligt, saa har jeg foretrukket at bringe det Offer, foreløbig uden Erstatning for Broholm af anden Jord, at lade Broholm afgive, ikke allene de nævnte 27 Edr. Land men endog 13 Edr. Land til, hvorved jeg sætter Tangaagaard i Stand til en endnu hensigtsmæssigere Inddeling af dens Jord.

Bedsøiede Kort viser Gaardens Areal i formindsket Maalestof.

Saaledes ligge nu 105 Edr. Land ved Gaarden og 9 Edr. Land temmelig langt derfra. Til disse 9 Edr. Land kan senere lægges saa meget, at det kan komme til at udgjøre en Mark, circa 16 Edr. Land. Men da der endnu kun er 9 Edr. Land og dette tildeels er af den simpleste Sandjord og i aldeles kraftesløs Tilstand, saa kan den ikke endnu indlemmes i den regelmæssige Drift. Jeg vil derfor for det første bruge en 6 Marks Drift paa den Jord, der ligger ved Gaarden, medens jeg vil anvende en Deel extraordinaire Midler saasom Hvile, Mergel, Leer og Tang paa de 9 Edr. Land.

Paa den vedsoiede Tabel findes den Driftsplan, som nu er lagt. Jeg er paa den gaaet tilbage til 1852, saa at den angiver Sædsojgen 5 Aar tilbage, hvorhos man tillige kan see, hvorledes Forandringen deri er foregaaet. Hvad der er indenfor den tykke Streg, er det, der hører til Tangaagaard, saa at derved tillige fremstilles Gaardens Tilvæxt.

I Februar, Mars og April drainedes et Areal paa 22 Edr. Land, eller rettere, drainedes den Deel af 22 Edr. Land, som ikke i Forveien af Naturen saa at siige var drainet.

Den Deel af Tangaagaard, hvori det nævnte Areal ligger, udgjør et langagtigt, høitliggende Stykke Jord paa 52 Tdr. Land, der har ganske særegne geognostiske Forhold, hvoraf Hovedtrækket er, at det har stærkt Fald paa begge Sider, ligesom omgivet af 2 Dale, og at det fornemmelig bestaaer af Leerjord, som hviler paa Sand, saaledes at i den ene Ende er der 6 Alen til Sandet og i den anden Ende ligger Sandet blottet, saa at Leerets Tykkelse aftager fra den ene til den anden Ende. Vandstanden i Sandet har en stadig og bestemt Høide, som i den ene Ende, hvor Leeret er mægtigst, er 13 Alen under Overfladen, medens det kvælder ud af begge Siderne paa den langagtige Figur, hvor Dalene ere saa dybe, at de ere under de nævnte 13 Alen; alt det Høitliggende af dette Terrain viser sig drainet, i det Regn og Vintervand synker saa regelmæssig og ordentlig, selv igjennem det 6 Alen tykke Leer, at det i den Henseende intet lader tilovers at ønske. Drainingen er saaledes let her, og indskrænker sig til at udtappe Siderne, en mindre Dal som strækker sig ind, og en Slags Løvemoose der hviler paa Kildekalk, rimeligviis i Tiden affat af det udkvældende Vand.

Denne Draining er paaført føromtalte Kort. Det Areal, som af disse 22 Tdr. Land er kunstig gennemdrainet, udgjør 8 Tdr. Land og har kostet 325 Rd. 2 Mk. 12 $\frac{1}{2}$ at draine, som gjør 40 Rd. 2 Mk. pr. Td. Land. Da Gaardens Bestyrer tillige var Drainmester, er intet bragt i Regning for hans Bedkommende, og heller ikke er der beregnet noget for Kjørsjelen med Rør, der hentedes $\frac{1}{2}$ Miil fra Stedet.

Drainingen er foretaget efter Principet for 2 Alens dybe Sugegrøfter. Hidtil har Drainingen viist sig fortrinlig god, og Kjøndt Størstedelen af Rørene er lagt i Sand, endog affølgelig Dvægland, er ingen af disse endnu stoppet; de trække derimod usædvanlig stærkt, selv i den tørreste Sommertid. Gaardens **Bygninger**, som paabegyndtes i Foraaret 1855, og som ved Slutningen af forrige Regnskabsaar havde kostet 2079 Rd. 3 Mk. 10 $\frac{1}{2}$, fortsattes i Løbet af samme Sommer

og Efteraar med en Udgift af 2806 Rd. 1 Mk. 8 ß, saa at de nye Bygninger i det Hele have kostet 4885 Rd. 5 Mk. 2 ß. Selve Bygningerne ere saaledes færdige, at hvad der endnu skal foretages, som skal henregnes til den nye Bygning, kun ere saadanne Ting, som lidt Brolægning, Oplæggelsen af et Leerloft over Fedestalden og deslige.

For ikke i Fremtiden at affjære Leiligheden til at forstørre eller udvide Bygningen, har jeg givet den den særegne Form, som medfølgende Tegning viser. Stuehuset er bygget saaledes, at der kan sættes en lettere Etage ovenpaa, naar en Familie skal boe der, hvis Omstændigheder ere saaledes, at den behøver mere Leilighed end de nuværende 4 Beboelsesværelser. I Retvinkel med Lærkerladen, og udgaaende fra Stuehuset, paa samme Maade som Lærkerladen, kan lægges en Bygning, enten til at sætte Sæd i eller til anden Benyttelse, som i Tiden maatte ønskes, og i Forlængelse af Fedestalden kan tilbygges 6 Fag Huus, for at forstørre samme, hvad maastee i Løbet af nogle Aar vil blive nødvendigt, og endelig kan man fremdeles bygge til Enderne paa alle 4 Længder uden mindste Ulempe.

Naar Bygningerne indhegnes i den Oval, som Tegningen viser, saa havees en smuk Gaardsplads foran, Kjøkkenhave bagved, Hæsplads ved Lærkerladen og en fortrinlig beliggende Møddingeplads imellem begge Staldene.

Stuehuset er af Grundmuur, de andre Bygninger af Egebindingsværk og det Hele med 15 Alens Bjælker og Straatag.

I Foderloen er anbragt en Brønd med Post; ved Siden af Samme er Kogehuset for Koer og Sæd, og ved de 2 andre Sider Dvægstaldene, der ere forsynede med Steenkrybber, hvori der vandes gjennem underjordiske Rønder fra Posten. Dvæget vender Hovedet imod Fodergangen, Grebningen er forsynet med en Rende af dertil huultformede Teglsteen, hvori Urinen har et let Afløb ud af Huset, og hvorfra det udenfor samles for at opkastes paa den der anbragte Compostmødding. For at gjøre Fedestalden luun er der anskaffet Egeraster, som,

ombundne med Foder og indsmurte med Leer, ville blive lagte paa Bjelkerne og derefter, baade foroven og forneden, igjen efterglattede med Leer, hvilket jeg af tidligere Erfaring veed vil tilveiebringe det fortrinligste Dække, hvorigjennem ingen Varme kan trække ud, intet Straa eller Frø kan falde ned og som intet Lys kan tænde.

Udgiften for de enkelte Udgiftsposter ved de nye Bygninger ved Tangaagaard, i de 2 Regnskabsaar 1854—55 og 1855—56, har været følgende:

Fjelle og Fyrretømmer 1127 Rd. 2 Mk. 3 þ.

Egetømmer 996 Rd. 1 Mk. 8 þ. . . . . 2123 Rd. 3 Mk. 11 þ.

Muursteen, Krybbesteen 33 Rd. 4 Mk. 8 þ.

Tagsteen 4 Rd. . . . . 509 — 5 — " -

Kalk, og Cement til Krybberne . . . . . 168 — " — 8 -

Langhalm, Tækketjeppe og Vidier . . . . . 249 — 5 — 5 -

Smedearbeide, Beslag, Anker og Spiir . . . . . 189 — 3 — 11 -

Søm . . . . . 50 — " — " -

Tømmermanden paa egen Koft og med

egne Haandlangere . . . . . 320 — 2 — 12 -

Snedkeren ligeledes . . . . . 80 — 2 — 8 -

Muurmesteren ligeledes . . . . . 239 — " — 4 -

Tækkemanden ligeledes . . . . . 57 — 2 — 12 -

Glarmesteren . . . . . 59 — 2 — 4 -

Maleren . . . . . 46 — 4 — 13 -

For at fløve og hugge Grundsteen og

Soffelsteen samt Brolægning i Husene 104 — 1 — 2 -

Brønden at grave og sætte, 15 Alen dyb,

og Posten i Samme . . . . . 89 — 3 — 9 -

Grundjætning, samt Dagleie ved alt andet

ved Bygningen foresaldende Arbeide,

der ikke egentlig hører under Haand-

værkerne . . . . . 264 — 4 — 7 -

Rjørsjel med Materialier: Gruus, Steen,

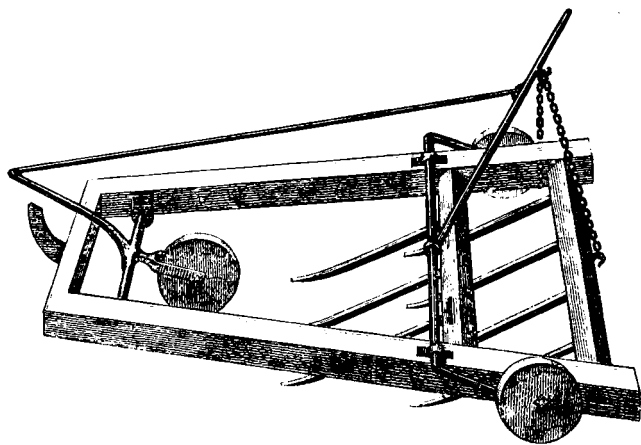
Lat. . . . 4553 Rd. „ Mk. 10 þ.

Transp.	4553 Rd. „	Mk. 10	h.
Tømmer, Kalk o. s. v.	286	— 1	— 8 -
Egeraster til Leerloftet over Fedestalden	33	— 3	— " -
Tjering	11	— 2	— " -
Rør og Sand.	1	— 4	— " -

Sålt . . . 4885 Rd. 5 Mk. 2 h.

Redskaber.

Den overordentlige Mængde Qvitrødder, som den Jord var besat med, der skulde forberedes til Roer, foranledigede mig til at udtænke et Redskab, der deels kunde trække Rødderne ovenfor Jorden, og deels smuldre den. Dette Redskab, som jeg har kaldt Qvikrensers, fremstilles i nedenstaaende Figur.

Ideen dermed er at anbringe et vist Antal Langjern i en saadan Skraahed imod Overfladen af Jorden, at de, medens de gaae 5 Tommer dybt, ikke rive Qvitrødderne itu naar de møde dem, men ligesom slyde dem op af sig, til de komme paa Overfladen af Jorden. Til Anbringelse af disse Langjern have temmelig stærke Buller været nødvendige, og for at kunne vende med Instrumentet og transportere det paa korte Stykker i

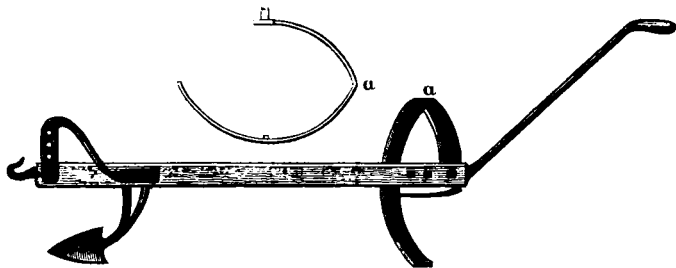

Marken, er der anbragt 3 Hjul, som ved et Ryk ved en, med dem i Forbindelse staaende, Jernstang, sænkes 6" saa at Langjernene ved denne Stilling staae ovenfor Jorden. Endvidere er det forreste Hjul tillige, for Bendingens Skyld, bevægeligt til Siderne. Under Arbeidet tjene Hjulene til at holde Instrumentet i den Dybde, som ønskes, hvilket skeer ved at lænke den Rjæde kortere eller længere ud, som er fastgjort i den omtalte Jernstang.

Omendkjøndt dette Instrument trækker mange Rodder op, saa er dets Virkning, med Hensyn til at skjære Jorden, saameget overgaaet min Forventning, at det især dertil kan anbefales. Det forstaaer sig, at Steen maa der ikke findes i den Dybde, hvortil Instrumentet gaar.

Forøvrigt have 2 Heste et godt Arbeide med at trække det, og det er saa vægtigt paa Grund af det meget Jern og Træ, at det ikke godt lader sig kjøre paa egne Hjul et langt Stykke paa haard Bei. Smidlertid maa dette kun ansees som det første raa Forsøg, der kan modtage mange Forbedringer. Navnlig er Smedearbeidet udført simpelt og kan, saavel som ogsaa maaskee Træarbeidet, vistnok gjøres lettere naar det altsammen udføres akkurat. Dette Instrument ligner i en vis Maade de i England brugte Grubber. Det er forskjelligt derfra, fornemmelig ved Langjernenes stærke Straahed, og er en Selbrenser.

Et andet Instrument har jeg udtænkt til at skuffe med imellem Drillerne, som jeg har kaldt Skuffeploven og som er afbildet i nedenstaaende Tegning.

Med Lethed at kunne rense Størstedelen af Noearcalet er af saamegen Bigtighed, at man dertil har brugt fornemmelig Hestehakken, uagtet den har den Ulempe, at den bestandig skjærer Jorden ned, saa at man, for at conservere Drillene, maa sætte dem op med Hypeploven, naar Hestehakken er brugt. Mange bryde sig ikke meget om at svække Drillene; men jeg troer at have bemærket at det ikke er godt. Ovenstaaende Instrument har foran en Gaasfod, deels til at støtte paa Instrumentet, deels til at løsne og affjære Ukrudtet paa det dybeste af Renden. Bagved er anbragt et Skuffejern, der har en Krumning, der passer med Drillenes Huulhed, og som støttes ved en bagfra anbragt Jernstang. Instrumentet er let at trække og nemt at styre, og naar der af og til samler sig Rødder for Jernet, rystes de af med et Ryk op af Jorden, uden at standse.

Hele Instrumentet koster 4 à 5 Rd. og er i fuldeste Maade at anbefale. Det skal bruges hvor Ukrudtet endnu er kort og ungt, men da man forvolder sig selv overordentligt Tab ved at lade Ukrudtet blive langt og gammelt, er dette Instrument brugeligt for Enhver.

For dem, som er i det Tilfælde, ved uheldige Omstændigheder at være komne bagefter med Rensningen, er et Instrument anvendeligt, som Hr. Rannestad i Fjor konstruerede. Det er en Slags Kradsjer, som bestaaer af 5 Gaasfodder, anbragte paa lignende Bomme som dem Hestehakken har; dette Instrument kradsjer stærkt op i Jorden og har gjort mig god Tjeneste, saavel før jeg fik Skuffeploven, som senere, paa de vanskelige Steder.

Et gammelt velbekjendt Instrument, som jeg i Aar har anskaffet, er Steentromlen. Den jeg har ladet gjøre er $1\frac{1}{2}$ Alen lang og $14\frac{1}{2}$ " tyk; jeg nævner den kun fordi det er et Instrument, som jeg troer hver Mand bør have, der ikke har Sandjord. Den nærmeste Foranledning til at jeg lod den gjøre, var at Halvbraksjorden, da den var pløiet første Gang,

var meget haard og uhandelig. Steentromlen gjorde den forønskede Virkning paa den.

Den amerikanske Hørive, hvis Berettigelse til at hedde Hørive i Stedet for Kornrive jeg aldeles ikke skjønner, har til min Tilfredshed været benyttet ved Tangaagaard, hvilket jeg blot nævner fordi dette Instrument i Mar har været omtalt paa forskjellig Maade i Landoekonomisk Ugeskrift.

En her i Landet ganske usædvanlig Maade at holde Tjenestefolk paa, er den, som jeg bruger ved Tangaagaard, og har optaget efter stotst Maade: den at holde lutter gifte Folk. Gaardens Folkehold bestaaer af 4 Karle, og jeg holder ingen direkte Huusholdning, hvorimod der dog er 4 Huusholdninger paa Gaarden. Det er en stor Lettelse i Bestyrelsen at være fri for at have Huusholdning at sørge for, og det koster ikke mere end om jeg holdt en Huusholdning, som jeg var i Stand til at drive med den største Dekonomie. Med denne Bequemmelighed er den Fordeel forbunden at Tjenesterne ere stærkt søgte og vil nodig mistes, selv i denne med Tjenestefolk vanskelige Tid. Endvidere have der hele Sommeren, til Roedyrkningen og Høstarbeidet, en beleilig Arbeidskraft i Konerne og i Børnene, efterhaanden som de voge til.

Hvad der yderligere simplificerer Folkeholdet, er at der ingen Malkesker holdes paa Gaarden, og følgerig behøves hverken Malkepige, Koffepige eller overhovedet noget som helst qvindeligt Tyende. *)

Karlens Løn bestaaer i, til hver om Aaret: Frit Huusly med 2 Bærelser; sælleds Dvn og Bryggehuus; 2 Skpr. Land til Have, Hø og deslige; 4 Læs hjemkjort Torv, som Karlen opskjærer i sin Fritid; fri Fodring til en Ko; 4½ Td. Rug, 3 Tdr. Byg og 40 Rd.

*) Det er derfor paatænkt, naar Græsøvarten, efterhaanden som den forbedres, fordrer en større Sommerbesætning, da at lade denne bestaae enten i Dvægtillæg eller Faar.

Til Huusly for disse Folk er den gamle Bondegaard indrettet.

Betragtet fra min Side, kan jeg ikke holde Folkene billigere efter denne Egns Levemaade, med den bedst bestyrede Huusholdning, men betragtet fra Karlens Side, da have de adskillige Fordele, blandt hvilke den, at de som Familiefædre, idet de for en Deel blive lønede med Korn, ikke ere afhængige af de dyre Tider, og at hele Brutto-Indtægten af Koen forsaavidt kan betragtes som Netto for dem, fordi alt Arbeidet derved bestrides af Konerne og er saaledes en indvunden Fordeel.

Vel har jeg kun endnu prøvet denne Indretning i 2 Aar, men jeg er særdeles fornøiet dermed, har i alle Maade fundet en god Regning derved og har ingen Grund til at ønske nogen Forandring deri.

Naar jeg i **Regnskabet** har 2 Poster for Besætning og Inventarium, den ene til Vedligeholdelse, den anden til Forøgelse, da maa jeg bemærke, at det er saare vanskeligt, for hvert enkelt Aar at skjelne imellem hvad der er Forøgelse og hvad der er Vedligeholdelse. Jeg bruger derfor at opføre under Forøgelse de Gjenstande, som jeg skjøner at der virkelig have formeret Besætningen, og holder saa, efter nogle Aars Forløb, en controllerende Revision, ved at tagere Besætningen og sammenholde dens daværende Værdie med dens oprindelige.

Det bemærkes, at Grunden til at Regnskabsaaret tager sin Begyndelse ved 1ste August og ikke, som mere almindeligt, gaaer fra 1ste Mai eller 1ste Januar, er at til disse Tider, midt i Sædetiden eller midt i Tærstertiden, kan Regnskabet ikke gjøres saa klart, og desuden var det ved 1ste August, at Gaarden blev overtaget af mig, hvortil kommer, at Afslutning til den Tid passer med mine øvrige Regnskaber.

Den Maade, hvorpaa den Regnskabsform, jeg bruger, har bestaaet sin Prøve, opfordrer mig til at omtale den, om end kun løseligt.

Den har den Fordeel, at den gjør klart. Paa et Par Minutter, og mindre, faaer man til enhver Tid Svar paa hvad

man kan ønske at vide i denne Retning. Den tvinger Een til at være akkurat; thi gjør man en Feil et Sted, saa bliver der paa et andet Sted mindet derom. Den kan maaskee synes vidtløftig naar man læser Forklaringen derom; men har man ret sat sig ind i denne, saa er Regnskabet simpelt og let at føre.

Kassébogen — Indtægt og Udgift af Penge — føres samtidigt med Udgivelsen og Modtagelsen af Pengene. Dagleie opgjøres og udbetales ved Maanedens Slutning og indføres da i Kassébogen simpelthen under Benævnelsen „Dagleie“. Det samme er Tilfældet med den Dagleie man ikke kan undgaae at opgjøre og udbetale i Løbet af Maaneden. For „Dagleie“ har altsaa Hovedbogen en Konto (om hvilken nedenfor).

Hovedbogen har en Folio for hver Udgifts- og Indtægtspost, som findes paa Maanedes-Registeret (om hvilket nedenfor), samt en Hjælpefolio for „Dagleie“. Paa disse Folier henføres eller fordeles Kassébogens enkelte Summer.

Denne Overføring skeer samtidig med Indføringen i Kassébogen. Vel kunde det gjøres til en anden Tid, men at gjøre det strax, forhindrer mange Ulemper.

Dagleie overføres naturligviis paa Hovedbogsfolien „Dagleie“, uagtet den ikke saaledes skal gaae over paa Registeret (da dette vilde give en altfor mangelfuld Oversigt). Af denne Marsag qvitteres ved Maanedens Slutning denne Folio („Dagleie“) i det den fordeles og overføres paa de respective Hovedbogsfolier ifølge Dagleiebogen (om hvilken nedenfor).

Bed Maanedens Slutning sammenlægges hver Folio for sig. Disse sammenlagte Summer betegnes ved en kjendelig Understregning at være affaarne fra at have med den følgende Maaned at bestille og overføres derpaa paa Maanedesregisteret (der findes bag i Hovedbogen).

Dette viser paa eet Blad:

Hvad Gaarden har indbragt;

Hvormeget der er solgt for af hver Indtægtsartikel i Aaret og i hver Maaned;

Hvormeget der contant er udgivet til hver af de forskjellige Udgiftsposter i Aaret og i hver Maaned.

Dagleiebogen er en Liste, som viser hvormegen Dagleie der er anvendt til hver Udgiftspost især. Den er et Bilag for Hovedbogen. Føres daglig, efter et leveret Schema. Dagleierarbejdskraften controlleres ved Dagleiecontoen.

Kornbogen viser hvad Korn og Kornvarer af enhver mulig Art (hvorunder Rodfrugter) der er produceret ved Bedriften, saavel det udtærskede og opmaalte, som det, der maatte forbruges uden at være tærsket, saa og hvad der kjøbes og kommer under Bestyrerens Omraade. Endvidere viser denne Bog, hvortil Varerne ere givne ud.

Samme Dag som Indtægt eller Udgift af de herhen hørende Gjenstande skeer, foretages Indførelsen saaledes som Schemaet viser.

Hvad der sælges indføres samtidig paa Bedkommendes dertil indrettede Conto.

Maanedlig sammendrages Udgiftssummerne til een for hver Person eller Kreaturart eller sliq Hovedanvendelse.

Paa lignende Maade behandles Indtægtssummerne.

Disse Sammendragninger sættes bestandig i den samme Orden som Schemaet udviser og indføres bag i Bogen.

Bed Aarets Slutning den 31te Juli sammendrages de 12 Maaneder efter samme Princip.

Arbeidsbog føres daglig.

Den viser hvortil Trædyrene og de faste Karle, samt Dagleiere, Koner og Børn have været anvendte.

Af- og Tilgangsliste paa Besætningen. Føres efterhaanden.

Af- og Tilgangsliste paa Inventarium. Ligeledes.

Regnskab over Langaagaard
fra 1ste August 1855 til 1ste August 1856.

Indtægt.

For solgte Kornvarer og Græs-		
ning	1070 Rbd. „ ½.	
Kjøbte Kornvarer for	187 — 83 -	
		882 Rbd. 13 ½.
For solgt Fedeqvæg	1138 Rbd. 89 ½.	
Til Indkjøb af Dvæget 625 Rbd.		
48 ½. Auktionsomkostninger		
ved Salget af Fedeqvæget		
58 Rbd. 34 ½.	683 — 82 -	
For de til Dvæget anvendte Varer haves altsaa	455 — 7 -	
For Arbeide ved den nye Bygning	108 — 48 -	
Udfylligt	51 — 24 -	
Contant Tilskud*)	1029 — 12 -	
	Salt	2526 Rbd. 8 ½.

Udgift.

Forvalteren	200 Rbd. „ ½.	
Folkelønninger	187 — 37 -	
Bedligeholdelse af Hestebesætningen, hvorunder		
Beslag og Cuur	32 — 43 -	
— af Inventarium	114 — 93 -	
Lærstning (er udført for Korn).		
Arbeide ved Gjødning	25 — 20 -	
Begn og Grøstarbeide	38 — „ -	
Korn- og Høhøst	61 — 33 -	
Roehøst	64 — 78 -	
Roedyrkning	118 — 87 -	
	Lat.	843 Rbd. 7 ½.

*) Under Udgiften er Forrentningen af 22,727 Rbd. 63 ½ opført.

	Transp.	843 Rbd. 7 §.
Roefrø	35 — 36 -	
Kløver- og Græsfrø	104 — 56 -	
Bygnings-Reparation	" — " -	
Brændeviin	30 — 86 -	
Adskilligt (hvorunder findes Udgifter til Hæss- indkjørel, Roebatterier, Skovning, Brænde- skjæring, Kornrensning, Lugning af Korn, Steenjæmning og Græsrodde's Afrivning o. s. v.)	109 — 41 -	
Skatter (hvorunder Tiende, Assurance og Communeskat)	250 — 66 -	
Kunstig Gjødning	242 — 92 -	
Det Døvsbud, som Gaarden skulde give for at forrente sig med 4 § af dens Grundcapital 22,727 Rbd. 63 §	909 — 8 -	
	<hr/>	
	Salt	2526 Rbd. 8 §.

Gaarden har altsaa ikke allene ikke kunnet dække noget af sin Grundcapital, men har desuden en Underbalance af 120 Rbd. 4 §.

I denne Anledning henpeges paa Udgifterne til den, for en saa lille Gaard kostbare Bestyrelse, samt til den betydelige Udgift til kunstig Gjødning, som først kan indvindes i de følgende Aar. Man erindre endvidere, at Avlen var simpel, hvad den mere eller mindre maa være, ikke allene paa Grund af Driftsforandring, men især fordi Koerne tage Gjødningen fra Kornet indtil dette igjen kommer til sin Ret, ved den Forsøgelse af Kraft, som Roedyrkningen, med dertil hørende Gjødnings-Forsøgelse, vil tilveiebringe, men som kun indfinder sig efterhaanden i Løbet af flere Aar.

Endvidere udgivet, som falder paa Grundcapitalen:

Indtægt.

Contant Tilskud	11843 Rbd. 53 §.
---------------------------	------------------

Udgift.

Førøgelse af Inventarium	105 Rd. 29 $\frac{1}{2}$.
Draining	325 — 44 -
Før at indrette den gamle Gaard til Familie- leilighed for Tjenestekarlene	81 — 52 -
Til den nye Bygnings Fuldførelse.	2806 — 24 -
Før 31 Edr. Land Hovedgaardsjord uden Bygning og Besætning à 275 Rd. pr. Ede. Land	8525 — „ -
	<hr/>
Ialt . . .	11843 Rd. 53 $\frac{1}{2}$.

" Eiendommens Grundcapital.

(Den Værdi, som ved det aarlige Udbytte skal forrentes)
er følgende:

1854, 1ste August var den	13752 Rd. „ $\frac{1}{2}$.
Fra 1ste August 1854 til 1ste August 1855 førøgedes den med	8975 — 63 -
Fra 1ste August 1855 til 1ste August 1856. Efterat Grundcapitalen ifølge Regnskabet er forrentet med 909 Rd. 8 $\frac{1}{2}$, er der ved Gaardens Bedrift optaget	1029 — 12 -
Førøgelse af Inventarium	105 — 29 -
Draining	325 — 44 -
Før at indrette den gamle Gaard til Familie- leiligheder for Tjenestekarlene	81 — 52 -
Til den nye Bygnings Fuldførelse	2806 — 24 -
Før 31 Edr. Land Hovedgaardsjord uden Bygning og Besætning à 275 Rd. pr. Ede. Land	8525 — „ -
	<hr/>
1ste August 1856 var Gaardens Grundcapital	35600 Rd. 32 $\frac{1}{2}$.